

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

O strălucită sărbătoare a ortodoxiei la Cluj.

— Sfințirea bisericii parohiale din Calea Regele Ferdinand. —

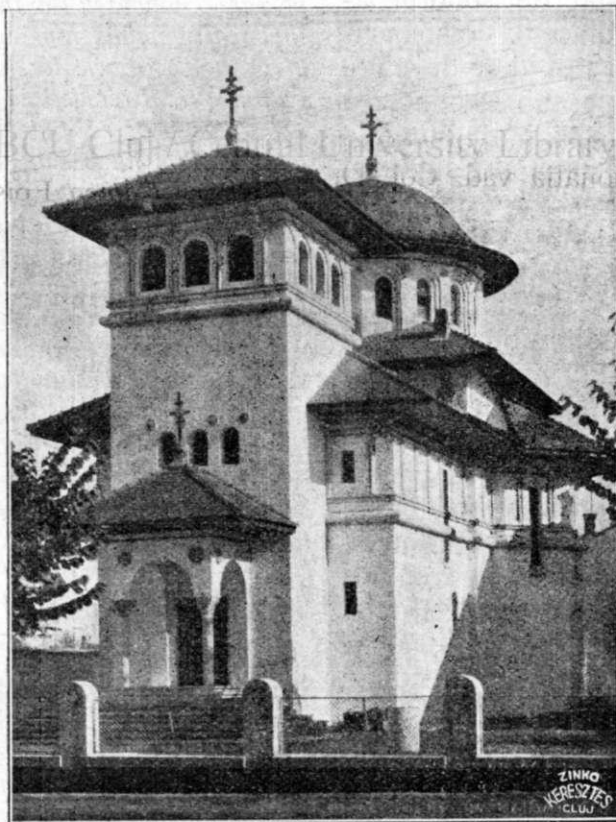
Ortodoxia noastră se afirmă destul de des în capitala Ardealului, dar nici odată n'a ajuns la un punct atât de înalt, — înțrecător chiar al așteptărilor, — ca și cu sărbătoarea sfințirii bisericii parohiale din Calea Regele Ferdinand Nr. 73.

Locuitorii și cercetătorii orașului Cluj au fost surprinși de rapiditatea cu care s'a ridicat, ca din pământ, o nouă și frumoasă biserică, în abia patru luni de zile de când i s'a pus temelia. Impulzul sufletească l-a dat P. S. S. *Episcopul nostru Nicolae Ivan*, iar cel material Ven. Consiliu Eparhial, alături de cel adunat de către P. On. protopopul *N. VasIU* și parohii *A. Mușat*, *I. Cociuban* și epitropii *Ioan Vlad* și *I. Bătuca*.

Bucuria sufletească cu care a fost urmărită ridicarea acestei biserici a culminat în sărbătoarea cu adevărat strălucită, în cadrele căreia a fost dată destinației. Singură vremea nu ne-a fost îndestul de favorabilă, cu ceața ce s'a lăsat peste orașul Cluj în acea zi.

Sâmbătă seara, în biserica din Deal, în fața P. Sf. Sale *Episcopului Dr. Ioan Stroia*, a preoților oaspeți veniți din întreg cuprin-

surul eparhiei noastre și a credincioșilor, s'a oficiat Vecernia cu Litie și Utrenia de către P. On. protopopi *Laurențiu Curea*, *Alexandru Baba* și *Nicolae VasIU*, a diaconului *Vasile Bogdan*, cu răspunsuri date de corul și studenții Academiei teologice.

Fotofilm-Cluj

Biserica parohiei a III-a ort. din Cluj

Duminecă dimineața după serviciul sf. Liturghii în aceeași biserică, la orele 9 s'a format un măreț cortegiu compus din elevii ortodocși ai școalelor secundare de băieți și fete din Cluj, muzica militară, o companie de onoare, poporul venit din satele din jur cu praporii, corul Academiei teologice, profesorii și preoții din Cluj, apoi cei veniți din eparhie, soborul preoților slujitori în frunte cu P. Sf. Sa *Dr. Ioan Stroia*, *Episcopul Armatei*, P. On. protopopi *Dr. Seb. Stanca*, *Andrei Ludu*, *Dr. Vasile Sava*, *D. Antal*, *Nicolae VasIU* și *Alexandru Baba*, proto-diacon *Dr. Ioan Vască*

și diacon *Vasile Bogdan*. Soborul preoților era urmat de un mare număr de credincioși din Cluj. Acest impozant cortegiu a străbătut drumul dela biserica din deal la cea nouă, trecând prin străzile Avram Iancu, Universității, Piața Unirii și Calea

Regele Ferdinand. În mers au cântat muzică militară și corul teologilor, alternându-se. Înaintea bisericii aștepta o altă mulțime de credincioși, încât intrarea în curte și în biserică s'a făcut cu mare îmbulzeală, cu toate că din prevedere s'au dat cu anticipație bilete de intrare.

Imediat după sosirea cortegiului a sosit și P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Ivan*, fiind întâmpinat de P. Sf. Episcopul Ioan al Armatei și soborul de preoți ce-l însoțea.

După ce P. Sf. Sa s'a îmbrăcat în odăjdii, la ora 10¹/₄ s'a început slujba sfințirii bisericii cu toată solemnitatea recerută, întâi afară, cu încunjurările, evangheliile și rugăciunile prescrise și apoi continuată în biserică. Terminată slujba sfințirii P. Sf. Sa Episcopul nostru s'a așezat în scaunul arhieresc îmbrăcat numai în mantie, iar P. Sf. Sa Episcopul Ioan a continuat celebrarea sfintei liturghii asistat de soborul amintit de protopopi și diaconi. Răspunsurile la slujba sfințirii au fost date de către corul Academiei teologice sub conducerea dlui profesor *Dr. V. Petrașcu*, iar la liturghie în biserică, de către corul mixt al Catedralei sub conducerea dlui profesor *Augustin Bena*. În deosebi corul mixt a cântat foarte frumos storcând admirația tuturor. La buna reușită a serviciului divin și a cântecelor corului a contribuit și admirabila acustică ce o are noua biserică. Solemnitatea a fost în schimb ridicată de impresia de-adreptul surprinzătoare a frumuseții interioare a acestei biserici: prin măreția cupolei cu pantocratorul zugrăvit de dl profesor pictor *A. Demian*, tâmpla adusă din Constantinopol dela fosta capelă rusească de acolo și donată de M. Sa Regina Maria, candelabrele, sfeșnicele, covoarele bine potrivite, și 'ndeosebi stranele și scaunul arhieresc, executate din stejar după desenul d. arhit. *G. Cristinel*.

La terminarea sfintei liturghii, în atențiunea încordată a credincioșilor, P. Sf. Sa Episcopul nostru *Nicolae* a rostit următoarea cuvântare:

„Eu am sădit, Apolo a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească, așa că nici cel ce sădește, nici cel ce udă nu sunt nimic, ci Dumnezeu, care face să crească, este totul.“

(I Ep. Ap. Paveli c. Corinteni III, 6—7.)

Iubiții mei fii suflați,

N'aș fi putut afla cuvinte mai potrivite în aceste clipe de mare sărbătoare pentru noi, în care

să se cuprindă mai bine sentimentele și gândurile de care mă simt pătruns, decât cuvintele înțelepte ale marelui Apostol al Neamurilor, Sf. Pavel, pe care le-am amintit acum.

Înaintașii noștri macedo-români ortodocși, a căror petrii de mormânt mai vestesc că au trăit aici, înainte cu 148 ani, au zidit o biserică modestă, ca să le apere și păstreze limba și legea, aceste două comori neprețuite. Și n'a fost lucru ușor de a străbate cu planul lor îndrăzneț, mai ales în Cluj, unde dela 1601, data uciderii mișlești a lui Mihai Viteazul pe câmpia Turzii, se lucra din răspuțeri ca și petriile să vorbească și să simtă unguerește și să nu mai cuteze nimenea să-și ridice capul.

Diregătoriile inspirate de acest duh al răutății, n'au îngăduit să se înalțe o casă de rugăciune pentru trebuințele legii noastre între zidurile orașului, ci numai în afară de ziduri.

Și s'au scurs ani după ani, macedo-românii noștri, negustori și industriași, s'au stins unul după altul, așa că abea am mai aflat pe unul în viață, pe care Dumnezeu l-a învrednicit să vadă cu ochii învierea neamului românesc. Noi ne-am străduit să mergem pe urmele lor, să continuăm opera începută de ei. Și credeți că noi, cei ai zilelor de azi, am ajuns ușor să putem ridica lui Dumnezeu un altar? Oare nu vedeți cu ochii, cum monumentul arhitectonic, sculptat în piatră din Piața Cuza Vodă stă neisprăvit după nouă ani, și a trebuit ca în zilele trecute Regele Țării să adreseze primului ministru cuvintele: „vedeți să se termine cu un cîas mai curând Casa lui Dumnezeu.“

Dar oare această casă a lui Dumnezeu, o am vedea azi dată destinației, dacă Dumnezeu, și numai El, nu ar fi deschis ochii inimii și ai sufletului celor puțini, care mai cred în Dumnezeu, și nu ar fi făcut posibilă câștigarea terenului dela Stat și adunarea unei însemnate părți a mijloacelor de zidire?

De aceea nu vom reclama pentru noi, cei ce ne-am găsit în fruntea ostenitorilor, nici un merit în aceste momente de sărbătoare, ci vom esclama doar cu apostolul: „Eu am sădit, Apolo a udat, dar Dumnezeu a făcut să crească, așa că nici cel ce sădește, nici cel ce udă nu sunt nimic, ci Dumnezeu, care face să crească, este totul.“

În această credință am săvârșit și acest ultim act solemn al sfințirii, pentru a închina Domnului acest frumos locaș de rugăciune. Astfel Casa lui Dumnezeu e deschisă, e sfințită și așteaptă să primească cu brațele deschise pe cei dornici de viață religioasă.

Evident că numai virtuțile creștine sunt temelile de granit pe care se pot ridica și întemeia așezămintele dumnezeiești și omenești.

Purcezând dela aceste adevăruri divine, și ținând seamă de frumoasele cuvinte ale Sf. Ioan

Gură de Aur, vom zice împreună cu el: „Nu știți oare, că Dumnezeu a ridicat bisericile, ca să fie în orașe, ca niște porturi pe mare, unde să ne putem refugia de ameteala sgomotului zilnic, ca să ne bucurăm de liniște desăvârșită?!

„Aci n'avem să ne temem de furtuna valurilor, de călcarea tâlharilor, de năvălirea răufăcătorilor, de vuetul vânturilor, sau de atacul fiarelor.

„Biserica este un port ferit de toate acestea, port duhovnicesc al sufletelor. Aici găsim multă liniște. Nu ne mai supără mânia, nu ne mai arde pofta, nu ne mai roade invidia, nu ne mai înlănțuiește trufia, nu ne mai frământă mândria deșartă, toate aceste fiară se retrag, căci ascultarea Sfintelor scripturi intrând în suflet, ca o fermecătoare cântare dumnezeiască, adoarme aceste patimi nesăbuite.“

Ei, dar cine mai fine seamă de cuvintele Sf. Ioan Gură de Aur? Frumusețea slujbelor din altarele noastre, pentru mulți nu mai au nici un farmec, tinerimea, oh tinerimea, calcă pragul bisericii numai la zile mari, în postul Sf. Paști, și și atunci, la Înviere nu vine să se împărtășească cu trupul Mântuitorului, la Patimi nu vine să plângă, să judece pe cărturari și farisei pentru fărâdelegera lor, ci vine să se desfăteze în câte o societate, chiar nepotrivită pentru aceste momente de reculegere generală.

Viața familiară nu mai este sanctuarul cel sfânt, ci de multe ori iad care distruge sufletul soților, copiilor și-i face nefericiți. Lăcomia, pofta de măriri deșarte, face ravagii grozave, cuvântul nu mai e cuvânt, mila a încetat de a mai înmuia inimi omenеști.

Te cuprind fiori, când vezi criza morală, care e mai păcătoasă decât cea materială, și care întunecă atâtea conștiințe. Unde să ne întoarcem privirile ca să alungăm deprinderile rele din viața noastră națională, dacă nu spre biserică, spre altar, leagănul, mama, lumina, cetatea sufletului românesc.

Biserica oțelește și călește puterea nădejzii în zile mai bune, în biruința dreptății asupra nedreptății.

Aici să cultivăm virtuțile alese, înțelepciunea, răbdarea, ospitalitatea și bunătatea, aici muzica, pictura, sculptura, ea e bolla cerului și acoperământ obșteșc, printru toți cei ce aleargă la ea.

Ea e aerul pentru cei înădușiți de muncă, apa pentru cei însetați, mângâiere celor greu încercați, ea e comoara ce ne-a rămas dela părinți, ca un tezaur divin, de care trebuie să grijim ca de lumina ochilor.

Chemarea clopotelor bisericii lui Christos, este să ne îndreptăm pașii spre casa Domnului, să înălțăm mințea și inima către Dumnezeu, să lăpădăm grija cea lumească, să ne împreunăm cu Hristos și să-i slugim Lui, să vărsăm lacrimi pentru

suferințele Mântuitorului, și să-i aducem drept pri-nos, floarea sufletului nostru.

Acolo să ne întărim în luptele vieții, glasul bisericii „toată viața noastră lui Christos Dumnezeu să o dăm“ să nu fie un glas în pustie, căci Evanghelistul Ioan glăsuiește, reproducând cuvintele Mântuitorului: „Eu sunt calea, adevărul și viața.“ (XIV, 6.)

Cine nu ascultă acest glas dumnezeesc, este ca un mormânt spoit, este un suflet perdut în marea vieții.

Zilele trecute ne-a fost dat să auzim dela un filosof, mare învățat și fost Ministru al Cultelor, vorbind la Congresul Național Bisericesc, că: „Știința fără ajutorul lui Dumnezeu și al bisericii, este neputincioasă și duce la rătăcire, pe când învățătura Mântuitorului este eternă, este ca apa cea curată a izvoarelor de munte, și se turbură numai după ce ajung în contact cu resturi putrede și murdare.“ Alt învățat, tot la acel Congres, spune: „Altarele ne-au păstrat cele mai prețioase comori ale sufletului românesc, dragostea de țară și de neam, dragostea către glia strămoșească și ele ne garantează și azi integritatea teritorială a țării.“ Altul, cu grai fermecat: „Biserica e contopită cu Statul român. De eternitatea principiilor ei de credință, e legată eternitatea statului român.“

Ori aceste cuvinte profetice, abea s'au auzit până acum din gura sfințicilor domnitoriului, și ele trebuie să însemne o directivă nouă spre bine.

Aici în Cluj, femeile române au dat pildă de înțelegere, cum nu s'a petrecut poate de pe vremea Voivodului Ștefan cel Mare, ctitorul eparhiei noastre și ctitorul atâtor biserici și mănăstiri.

La apelul nostru, cu toată criza ce bântuie, au răspuns cu o dragoste fără păreche, pentru înzestrarea casei Domnului, cu toate cele necesare.

Tot ce vedeți e jertfa lor, e dragostea lor, e lucrul mânilor lor și darul lor. Dela sfânta masă, dela Iconostasul (tâmpla) cel bogat — dar regesc — totul este obolul femeii române. Evanghelia, cartea cărților, cruci, cădelnițe, potire, nu unul ci mai multe, ornate pentru slujbe dumnezeiești, sunt jertfa lor.

N'a fost nevoie de mari eforturi, n'a fost nevoie de rugăminți, ci numai de atragerea atențiunii binevoitoare, și toate, dar toate, au voit să aibă parte din praznicul bucuriei de astăzi. Onoare și admirație lor, și Dumnezeu le va răsplăti cu bogăția Sa, jertfa lor.

Și multe nu au dat din prea mare prisos, multe trăiesc cu puțin și în modestie, dar cu sufletul aproape de Dumnezeu și de casa lui. Acelaș lucru l-au făcut și bărbații, — poienarii noștri, — aristocrații muncii cinstite, păstrători ai datinelor vechi, și alți intelectuali, fii și fice de preoți, care au sărit în ajutorul nostru.

O carte de aur le va eterniza numele, o carte ce va sta deschisă la vederea publicului, ca să ia

exemplu dela cei ce azi prăznuiesc, împreună cu noi, sărbătoarea sărbătorilor. În această carte vom încresta și numele arhitectului G. Cristinel, și a lui Tiberiu Eremia cu inginerul Dordea.

După o astfel de manifestare creștinească aștept eu, smeritul Archiereu, ca în drumul pe aici să nu treceți alături de casa Domnului, mai ales voi, care ați împodobit-o cu rodul muncii voastre. Să veniți zilnic, să luați duh sfânt, duhul înțelegerii, duhul temerii de Dumnezeu, duhul iubirii aproapelui, duhul curățeniei vieții familiare și creștine, ca să se pogoare în casele și vetrele voastre: iubirea, credința și dragostea creștinească și să Vă cunoască toți că sunteți fii ai lui Dumnezeu, ficele împărăției păcii pe pământ, ca în ziua cea mare, când veți auzi glasul de chemare al Domnului, să fiți pregătiți și pregătite de a intra în locașul ce a gătit Domnul sufletelor alese.

Veniți să vă împărtășiți cu trupul și sângele Mântuitorului, ca să aflați har înaintea lui Dumnezeu și spor în lucrul ce îl faceți întru mărirea Lui.

Voi profesori și profesoare, îndrumați pe elevii și elevele care nu aveau locaș de închinare, să vie de bunăvoie, nesiliți, să se premenească sufletește și să ceară ajutorul Celui Prea Înalt, pentru viitorul lor, pentru fericirea și bucuria părinților lor.

Și voi stăpâni, care aveți în slujba voastră ucenici și ucenice, persoane de serviciu, scoateți-i dela petrecerile păgubitoare și îndrumați-i spre casa Domnului, în toate Duminecile și sărbătorile după masă, ca să se întoarcă la vatra părintească nemolipsiți de bolile orașului, boli trupești și sufletești, care le otrăvesc sufletul și trupul. Aici vor găsi propoveduitori ai cuvântului lui Dumnezeu și întăriți în credința și legea lor, vor deveni elemente bune și de folos pentru societatea creștinească.

Și acum, mulțumind tuturor pentru toate jertfele și ostenețile ce le-au depus pentru ridicarea acestei biserici frumoase și înălțătoare, mă îndrept către Părintele luminilor și zic: „Tu Doamne care ești de față, caută din cer și vezi și cercetează via această pe care o au sădit dreapta Ta și o desăvârșește pe ea“ acum și pururea Amin.

După ce a încheiat P. Sf. Sa cuvântarea, credincioșii din biserică au avut o plăcută surprisă. În numele lor a răspuns, cu o cuvântare plină de înalte sentimente, dl General Prodan, comandantul corpului de armată din Cluj. Toți au ascultat și și-au însușit cu satisfacție cuvintele de omagiu și urările de bine rostite cu atâta simțire, adresate P. Sf. Sale și cari au fost acoperite cu repețite isbucniri de „trăiască“. A urmat stropirea cu apă sfințită a credincioșilor și împărțire de anafură.

Membrii consiliului parohial cât și con-

silierii eparhiali, profesorii Academiei teologice și următorii preoți oaspeți: Vasile Bârluțiu-Teiuș, M. Ciocaș-Ardusat, Th. Ciuruș-Rusul Bârgăului, N. Cosma-Mănăstireni, Simion Curea-Zimboru, Ion Danciu-Ciceu Corabie, Theodor Drăgoi-Soat, A. Eftimie-Fărău, A. Fodor-Mărișel, A. Giurgiuca-Perișor, A. Gliga-Toplița, Emil Gan-Lătoreni, Nicolae Gavra-Abrud, I. Hopârtean-Gura Arieșului, E. Ionescu-Blandiana, Gh. Micu-Vima mare, N. Muntean-Cricău, P. Nicola-Sânpetru, C. Popianăș-Zau, G. Petruțiu-Deleni, I. Roșca-V. Drăganului, V. Susa-Năsăud, I. Stănescu-Someșul rece, S. Savu-Uioara, V. Șpan-Lupșa, D. Șuteu-Tg. Mureș, A. Tomuș-Mociu, I. D. Todea-Albac, și apoi preoții: I. Demian-Someșeni, V. Fâșcu-Aghireș, St. Jurca-Tibru, I. Radu-Luna, M. Tomuș-Frata și ierom. Ant. Bâznog, au venit în corpore la reședința episcopescă pentru a-și prezenta omagiile.

În numele consiliului parohial d-l Dr. Alexandru Dragomir a rostit următoarele:

Prea Sfințite Părinte,

Populația ortodoxă a acestui oraș reprezentată prin Consiliul parohial, Vă datorează un cuvânt de omagiu cu prilejul acestei înălțătoare serbări, care a aprins flacăra bătrânei noastre credințe, într'un nou locaș de închinare.

Din inimile noastre a tuturor, adânc recunoscătoare, răsare viu acest cuvânt de mulțumire față de Părintele sufleteș, care ne-a împărtășit cu acest dar al mângâierii, păticecă ruptă din roada bogată a unei energii creatoare, pe care în avântul ei n'a putut s'o încetineze nici sarcina anilor, ce o duce în spate.

Intrunite toate la un loc eforturile noastre din comitet, pentru a pune de acord modestele fonduri ce le aveam la dispoziție, cu alegerea unui plan de construcție, corespunzător condițiilor tehnice și de așezare estetică în cadrele unei artere principale a orașului, ne-am găsit în vara acestui an în fața unor greutăți de neînvinș.

Gândul nostru s'a îndreptat atunci către Prea Sfinția Voastră, care singur ne puteați ajuta, fiindcă aveți și marea zestre ce V'a sădit-o trecutul în suflet, aveți și tăria voinței, care animează personalitățile mari și aveți și cuvântul de ordine al autorității, ce o reprezentați.

Prompt și fără ezitare ne-a venit răspunsul P. Sf. Voastre: „Primesc aceasta însărcinare și cu ajutorul lui Dumnezeu voiu sfinți încă în toamna acestui an biserica parohiei a III-a“.

În curs de abia 3 luni a răsărit din pământ monumentul strălucitor pe care l-am încunjurat azi cu cucernica noastră evlavie și l-am împodobit cu sfânta cruce a credinței pentru a desăvârși orânduiala canonică.

Dar acum după aceste fapte împlinite, ne adunăm uniți în jurul Prea Sfinției Voastre, ca din această apropiere pe care ne-o îngăduie și sentimentul de recunoștință și dragostea de care ne-ați împărtășit, să legăm amintirea trecutului de nădejdea zilelor viitoare.

S'au înălțat și în trecut altare pentru a ne ocroti în credință și a ne statornici în alipirea către neam. Fie că au fost bisericuțe din lemn înfipte în creastă de deal, ori ctitoria unor vrednici negustori alungați cu altarele lor în afară de zidurile orașului, au adunat mai multă cucernicie și evlavie decât a putut modesta lor încăpere.

Venind din vraja vremurilor apuse în suferințe, cărora vârsta le dă atâta farmec, Prea Sf. Voastră ați adus spiritul de jertfă și abnegațiune care le-a caracterizat, — și ați lărgit cadrele așezămintelor noastre din piatră, dar ne-ați pus și o grea datorie, de a găsi destul suflet și destulă credință pentru a le putea umplea.

De aceea, în momentul de față, când primim pentru noi și pentru cei ce ne vor urma acest dar al virtuților strămoșești, Vă promitem că vom păstra cu sfințenie moștenirea ce ne-o treceți, laudând neîncetat numele lui Dumnezeu și cinșind pe cei cari servesc la altarul lui. Acest monument va păstra deasupra zidurilor, ca și în ecteniile cari îl vor însufleți, amintirea numelui generos, care a ctitorit sfântul lăcaș.

Să trăiți la mulți ani Prea Sfințite Părinte, pentru a Vă putea bucura de rodul binefăcător al muncii, pe care l-ați împărțit cu atâta bunătate.

Întreagă asistența a aplaudat frenetic, asociindu-se sincer la cuvintele de omagiu și urările de sănătate rostite de vorbitor.

P. Sf. Sa vădit impresionat a răspuns:

Vă mărturisesc că auzind alocuțiunea vrednicului și distinsului jurisconsult și consilier eparhial și totodată și membru al Consiliului parohial, mă găsesc într'o rară stare de emoție. Aceasta nu mă lasă să mă gândesc la pedecile și greutatea întimpinate la zidirea acestei biserici, ci numai de minunata sărbătoare de manifestare a ortodoxiei în Cluj, din prilejul sfințirii ei, care va rămânea neștearsă în amintirea noastră a tuturor.

Vă mulțumesc pentru cuvintele frumoase isvorite din dragoste față de biserică. Mulțumesc în deosebi preoților cari au venit din mari depărtări, pentru a contribui la înălțarea sărbătorii de astăzi.

P. Sf. Sa e viu aclamat.

Dintre preoții prezenți desprinzându-se pr. Andrei Eftimie din Fărău, a rostit următoarea cuvântare impresionantă:

Prea Sfințite Stăpâne,

Onorați Domni,

Fie-mi îngăduit și mie, un smerit preot dela țară, ca în numele cucernicilor frați, preoți din întreaga Eparhie, să spun câteva cuvinte despre actul înalt, măreț, sublim de astăzi. Am asistat cu su-

fletele pătrunse de emoție dar și de mândrie ortodoxă-națională, la actul nemai făcut în Clujul lui Matiaș Valahul, Napoca lui Decebal, de un secol și jumătate. Nefăcut am zis, nu pentru că disprețuții Valahi n'ar fi fost în stare, ci pentru că streinii nu dădeau voie urmașilor lui Traian să între, să se avânte către ferecatele porți ale cetăților încunjurate de români dar locuite de urmașii lui Arpad.

Emoția noastră, adâncă emoție a mea personală, atinge apogeul atunci când privind Clujul Baronului din Mișcolț, neîntrecutul Andrei, afirm cu tărie, întorcându-mă către P. S. Voastră: L-ați egalat, da, fără să greșesc. Sarcina pusă de Șaguna pe umerii P. Sf. Voastre, dovedește astăzi, va dovedi mâine la Catedrala „Mântuirii Neamului” — cum a numit-o M. Sa Regele — că s'a îndeplinit.

Iar într'o altă ordine de idei, actul sublim de azi, dovedește prin cuvântul onor. laici vorbitori, că toți se uită la religie, biserică, ca la ultima scăpare din nenorocirea actuală, dezastrul moral de azi. Citesc într'o revistă („Pologne Littéraire”) care apare în Varșovia, că la o anchetă făcută de ea asupra reformării morale, răspunsuri cu greutate au fost: întoarcerea la religie. Citez din Rolland de Reymond (Berna) și Vekiarillis (Atena): „Vă trebuie dezarmare morală? Întoarceți-vă la evul mediu, la Renaștere, când teologii conduceau și era foarte bine, eșeptând feudalismul. De atunci morala a decăzut, religia s'a disprețuit de cei mulți și am ajuns la dezastru. Strigați la Biserică să v'ajute, la religie să vă dea sprijinul, la Dumnezeu să măntuiască!” Iată ce cuvinte spun profunzii gânditori. Durere însă, lumea ne consideră pe noi preoții, ca fiind niște note discordante în corul lumii de azi, al socialisto-comunismului. Orice ar fi, aveți asigurarea noastră P. S. Stăpâne, că vom știi să lucrăm. Sunteți de 76 ani! Dar înaintea lui Dumnezeu „o mie de ani e o zi”. Vă urăm P. Sfințite ani mulți în Clujul strein eri, românesc azi, purtând cărja marelui Șaguna de-alungul unui nou șir de ani. Întru mulți ani Stăpâne!

P. Sf. Sa a reținut la masă pe P. S. S. Episcopul Dr. Ioan Stroia, pe dnii Al. Lapedatu, Victor Stanciu, Dr. Al. Dragomir, Dr. I. Vască, prot. Al. Baba, Dr. I. Vlad, Dr. Adr. Iacob, archit. Gh. Cristinel, ing. N. Dordea, ing. Buradescu, ing. Meteș, Dr. Orăștean, Gh. Mureșan și Virgil Comșa.

Aici P. Sf. Sa a rostit următorul toast:

Vă salut cu toată dragostea la masa aceasta modestă, la care am ținut de astă dată să invit pe lângă alți dignitari și pe o parte a membrilor Consiliului parohial, pe care încă n'am avut cinstea de a-i avea la masă.

Veți înțelege că ziua aceasta o consider ca

una dintre cele mai frumoase zile din viața mea, ajutându-ne Dumnezeu să putem termina cu bine o biserică nouă și să o înzestrăm cu tot strictul necesar. N'ași fi putut închide ochii de durere dacă v'aș fi lăsat numai în biserița din Deal, mai ales văzând cum alții fără trudă și fără jertfe au ajuns la o abundență de biserici. Așa să înțelegeți toate eforturile supraomenești ce am făcut timp de patru luni, ca să deschidem acest nou Sion în care să preamărim pe Dumnezeu. Vă mulțumesc deci pentru ajutorul dat ca să înfăptuim o dorință de cea mai extremă necesitate a tuturor credincioșilor din Cluj, rugându-Vă ca și 'n viitor, ca și până acum, să stați ca o stâncă de granit în mijlocul mării în jurul bisericii strămoșești, cea mai puternică fortăreață a neamului nostru românesc.

Luând cuvântul dl Al. Lapedatu a răspuns cam următoarele:

*Prea Sfințite Stăpâne,
Domnilor,*

Încă la începutul așezării mele aici în Cluj, informat de cei mai de seamă oameni din Sibiu, despre munca desfășurată acolo în interesul binele obșteșc și despre cinstea ce l-a călăuzit în toate acțiunile publice, prin cari s'a distins Episcopul nostru, cât timp a fost asesor consistorial, eu și cu pretenții mei și aș putea zice cu toți oamenii mai așezați și mai serioși, n'am stat un moment la îndoială când a fost vorba că pe cine să alegem de episcop la Cluj.

Acum revizvind la munca ce-a desfășurat-o aici și la realizările frumoase, cum și la înțelepciunea cu care a condus și conduce eparhia, grupând în jurul său toate elementele de valoare, între cari și pe foștii săi adversari, dar nu dușmani, am o satisfacție deosebită că am contribuit cu votul și cu întreg sufletul meu la așezarea P. Sf. Sale în scaunul episcopesc. Biserica acum zidită și sfințită nu este decât o verigă din șirul faptelor frumoase cari-l așează între cei mai de seamă ierarhi ai țării noastre, și de aceea dorim ca Dumnezeu să-l țină ca să termine cu bine și Catedrala neamului în inima Ardealului românesc.

Cum la punerea pietrii fundamentale a fost la Cluj tot ce are țara mai select în frunte cu actualul Rege, ca reprezentant al nemuritorului Său părinte, așa dorim să ne vedem iarăși cu toții, ca să încoronăm cea mai frumoasă operă a arhierului nostru iubit.

Preoții din Cluj în frunte cu consilierii eparhiali și preoții oaspeți au luat o masă comună într'un restaurant. Credincioșilor țărani veniți din satele vecine li s'a servit de-asemenea o masă la internatul teologic.

În acest fel a decurs această măreață sărbătoare a ortodoxiei din Cluj, ca un preludiu al sărbătorii sfințirii Catedralei, eveniment atât de așteptat.

Rep.

CONFERINȚE PREOȚEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Cerc religios în parohia Opișani-Turda.

În 16 Octombrie a. c., cercul religios Turda s'a întrunit în comuna Turda, suburbia Opișani.

Comuna Opișani, e în imediata apropiere a orașului Turda. Mai înainte se chema Cristiș, azi poartă numele preotului Opiș, omorât de jandarmii unguri în vremurile tulburi, când din ceața măcelului mondial se desprindeau zorile învierii naționale românești.

Până în zilele din urmă, era o comună curat românească, având streini numai câțiva administratori la moșia domnească din comună — moșie ajunsă pe mâinile jidanului Mendel. — Apoi se așează — mai ales de când au luat un avânt fabricile din Turda — o mulțime de unguri, cehoslovaci, nemți.

Cu toată vitregia vremurilor trecute, într'o grădină plină cu pomi roditori, în apropiere cu niște plopi piramidali, o bisericuță modestă dar bine îngrijită, stă de strajă, ținând sus făclia credinței și a dragostei de neam și descrescând frunțile trudiților români.

Cele două clopoțele cu glasul lor care se revărsa peste sat din turnul de lemn al bisericii, întregeau frumusețea zilei de toamnă blândă, cu pâlcuri de nori plumburii sflederiți de un soare dulce, care-și revărsa ultimele raze călduroase asupra truditului pământ, în timp ce creștinii singuratici, în haine de sărbătoare se strecoară de pe ulițele satului spre liturghia slujită în sobor de preoții cercului: Emil Mureșan cap. prot.-Turda, Nicolae Radu-Mihai-Viteazu și Nichita Avram-Opișani.

Învățătorii, cu ceata lor de copii veseli ca o zi de primăvară, vin și ei, să asculte frumoasa pildă: „Ieșit-a sămănătorul să sămene sămânța sa“, talmăcită de păr. Nicolae Radu cu multă plasticitate și cu o bogăție de amănunte, care a trezit o gamă de simțuri în sufletele credincioșilor, ici-colo, nelipsind mărgăritarul lacrimii.

După slujba liturghiei fiind ziua nașterii M. S. Reg. Carol II. s'a oficiat Te-Deum pentru sănătatea Lui, iar pr. N. Avram a rostit câteva cuvinte despre însemnătatea zilei.

După vecernie, în localul școlii primare de stat, s'a desfășurat șezătoarea culturală în legătură cu cercul religios, cu următorul program.

„Șezătoarea“ de Brediceanu și „Cântecul luntrașului“, cântate de corul școlii condus de dl inv. T. Gomboș. Păr. Emil Mureșan, a conferențiat despre „Iubirea de Dumnezeu“, temă expusă cu haina blânelor și aleselor cuvinte. Copiii dela școala primară au mai declamat: „Dilatarea corpurilor“, monolog, și „Rugăciunea din urmă“, apoi au cântat: „S'a ruginit frunza din vii“.

Păr. Nicolae Radu a rostit câteva cuvinte despre rostul școlii și bisericii întru păstrarea sufletului creștinesc și românesc, arătând că aceste două instituțiuni sunt păstrătoarele unor comori aducătoare de fericire cu mult mai durabilă, decât fericirea ce ne aduc comorile materiale.

Iar dl Angan, profesor la școala agricolă din Turda a dat câteva sfaturi agricole.

S'a remarcat prezența, atât la serviciul divin cât și la șezătoarea culturală a dnelor preotese: v. I. Opreș, Olimpia E. Mureșan, Maria N. Radu, N. Avram; dna și dl inv. Florea, dl notar Faur N. dl notar Naghi, dl Mera, I. Savu episcop, Vasile Lupu ș. a.

Cercul s'a încheiat prin cuvântul păr. Nichita Avram, care a mulțumit preoților pentru munca depusă precum și credincioșilor cari au luat parte la această zi a sufletului, din parohia Opreșani.

Raportor.

Tabloul

donățiunilor primite pentru biserica a III-a din Cluj.

1. Un potir de argint aurit, donația dnei Maria Vlad. 2. O perdea pentru ușile împărătești, brodatură de mână, așezată pe fond de catifea bordo, cu căptușală de mătăsă, donația dnei Elena Popescu-Voitești. 3. O față pentru sf. masă, pânză de olandă brodată, donația dnei Flora S. Dragomir. 4. Acoperitoarea cea dintâi a sf. prestol din pânză de olandă, donația dnei Olimpia Bârșan. 5. Acoperitoarea a doua a sf. prestol din stofă de haine bisericesti, donația dlui Augustin Bena. 6. Un rând de ornate bisericesti (vechi) donația P. Sf. Sale Episcopul Ioan Stroia al armatei. 7. Un rând de ornate bisericesti nouă, complete, donația Soc.

Ortodoxe, fil. Chișinău (Basarabia). 8-10. Un disc, o stelută, o linguriță aurite, donația dnei Mandica D. Pop. 11. O copie, donația P. Sf. Sale Episcop Dr. Ioan Stroia. 12. O tavă de argint pentru anafură, donația d-nei Maria Ciortea. 13. O cădelniță nouă, donația dnei Letiția Sava. 14-15. Două sfeșnice de argint, donația dnei Silvia I. Comșa. 16. Un sfeșnic de argint pentru sf. prestol, donația dnei Virginia Pamfil. 17. O cruce pentru sf. masă (argintor), donația d-nei și d-lui Ioan Oțoiu. 18. O candelă de argint (veche), donația d-nei Sofia St. Meteș. 19-21. Un epitaf pictat (vechiu); o cădelniță veche argintată și un acoperitor de tetrapod din stofă de haine bisericesti, donația d-lui prof. Augustin Bena. 22-24. Un acoperitor de tetrapod din tuhl brodat cu fir de argint și căptușit cu mătăsă și două perinuțe, donația d-nei Dr. Emma Pery-Porușiu. 25-27. O pixidă pentru păstrarea cuminecăturii și două cănițe de sticlă la proscom., donația d-nei Maria și d. Alexandru Anca. 28-29. Un covor oltenesc 430×340 cm. și un covor românesc 670×135 cm., donația Soc. ortodoxe filiala Cluj. 30. Un covor sârbesc 320×160 cm., donația d-nei Olga Lapedatu. 31. Un covor fugător rom. 700×60 cm., donația d-nei Victoria Lapedatu. 32. Una față de masă albă, donația d-nei Anuța Irimie. 33. Un candelabru de aramă cu 15 lumini, donația d-nei și d-lui Gh. Moroianu. 34-45. Douăsprezece ștergare românești diverse mărimi, donate de ierom. Vasile Lunčan dela Piatra Fântânelor. 46-48. Textul rânduielii proscomidiei, un Octoih mic și un Ceaslov, legate, donația vād. Maria Col. Branea. 49. Un Octoih mare legat (ed. Sibiu), donația d-nei Florica Zugravu și elevele Lic. Principesa Ileana-Cluj. 50. Un penti-costar, legat, donația d-lui Docent Dr. Zugravu. 51. Un Apostol, legat, donația d-nei Dr. Nora Vasile-Lemenyi. 52-54. Un liturghier mare și două mici, legate, donația d-lui Eugen Ionescu, stud. med. 55. Un Octoih mare, legat (vechiu), donația unui ieromonah. 56-67. Douăsprezece mineie, legate, donate de Oficerii garnizoanei Cluj. 68. Triodul, donat de dl Eugen Beșa. 69. O candelă de argint, donația d-nei Maria Giuglea. 70. O față de mătăsă pentru proscomidie, donația dș. Virginia Popescu. 71-73. O năframă de borangic, o față de masă

albă și un covor românesc, donația dș. Eugenia Belu. 74. 5 (cinci) klg. lumânări de ceară diferite mărimi, donația d-nei Elena L. Curea. 75. O acoperitoare de prestol de marchizet, donația dș. Florica Gheorghe. 76-77. O acoperitoare de potir brodată și o acoperitoare de evanghelie, donația dș. Caliopei Cioclea. 78-89. Trei lingurițe de argint, 6 servete, o măsurită albă și două ștergare, donația d-nei Maria I. Vlad. 90. O iconiță veche argintată (Sf. Nicolae), donația d-nei Maria Dornescu. 91. O iconiță veche argintată (4 ierarhi), donația d-nei și dl Ghidionescu. 92-95. Două sfeșnice de argint și două tave pentru disc, donația d-nei Elena D. Boca. 96. Răstignirea (mare) pentru altar, donația d-nei și d-lui Colonel Dr. Trandafirescu. 97. 2 cănițe de metal cu tavă pentru proscomidie, donația d-nei Flavia Dr. Lăzărescu. 98-99. O icoană de argint, o candelă de argint, donația d-nei și d-lui Dimitrie Preda. 100. Un prapor, donația d-nei și d-lui Ioan Suci. 101. O față de masă, donația d-nei și d-lui Maria și Simion Gânscă. 102. O față brodată pentru frontarul prestolului, donația văd. Col. Dr. Câmpean. 103. Icoana Maicii Domnului (gobelin), donația d-nei și d-lui Căpitan Chițul. — Donațiile în bani vor urma.

CRONICA

Sfințire de biserică. În ziua de Duminică 13 Noemvrie. a. c., se va săvârși sfințirea bisericii din *Cerghid*, protopopiatul Tg.-Mureș, ridicată din dania familiei Oașia și Petra. Sfințirea se va face de către P. Sf. Sa Dr. Ioan *Stroia*, episcopul armatei, mandatarul P. Sf. Sale episcopului nostru Nicolae, și va fi însoțit de P. C. protopop D. Antal, rev. ep. și un diacon.

Ziua onomastică a Marelui Voivod Mihai a fost serbătorită oficial în toată țara, servindu-se doxologii în biserici. La Cluj doxologia s'a oficiat în biserica cea nouă, de către P. On. protopop Nicolae Vasii, On. preoți A. Mușat și I. Cioara și archidiacon Dr. I. Vască. Cuvântarea festivă plină de însuflețire patriotică a fost rostită

de prof. N. Vasii. La serbare a asistat P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae, șefii autorităților civile și militare și mulți credincioși.

Pomenirea alor 500 de ani dela moartea voivodului moldovean Alexandru Cel Bun, a fost comemorată cu sărbătorească pietate la mormântul dela Mânăstirea Bistrița din județul Neamț. Parastasul a fost servit de I. PP. SS. Lor Pimen, mitropolitul Moldovei, Gurie, al Basarabiei și Nectarie, al Bucovinei, asistați de un mare sobor de preoți. În cuvântările rostite de I. P. Sf. Sa Mitropolitul Pimen, dl D. Gusti, ministrul Instr. și Cultelor și răspunsul M. Sale Regelui Carol al II-lea, s'au elogiât vrednicile și dragostea de biserică a marelui Voivod, organizatorul cu temeinicie al țării Moldovei și al bisericii moldovenești ortodoxe.

BIBLIOGRAFIE

„*Brazde în ogrorul ortodoxiei*“ de Dr. Grigore Comșa Episcopul Aradului, Arad, 1932, prețul 40 Lei, pagini 214. Lucrarea aceasta cuprinde peste 70 cuvântări și articole ale episcopului de Arad, ținute la diferite ocazii: la înmormântări, parastase, congrese, sfințiri de case culturale, monumente ale eroilor etc. Sunt cuvântări ocazionale, pătrunse de un profund spirit religios, în stil ales, înălțător, cu accente de pronunțată actualitate. Articolele vizează diferite stări din viața bisericii, cari trebuiesc cunoscute.

A apărut:

**CLUJUL ROMÂNESC
CALENDARUL**

Eparhiei noastre pe anul

Prețul Calendarului: **1933.**
cu Șematism 30 Lei.
fără Șematism 15 Lei.

De vânzare la „**Librăria Eparhială**“
Cluj, Piața Cuza Vodă 6.